

स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको पाँचौ नगरसभामा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को नीति तथा कार्यक्रम

सर्वप्रथम मुलुकमा स्थायित्व, विकास र लोकतन्त्र स्थापनाका लागि आफ्नो अमूल्य जीवन आहुती गर्ने ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै उच्च सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छु । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति,सुशासन,विकास र समृद्धीको आकांक्षा पुरा गर्न नगरसभामा आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को नीति,योजना तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा म लगायत सिंगो नगरपालिका परिवारलाई गौरव महशुस भईरहेको छ । यो ऐतिहासिक क्षणमा उपस्थित भई कार्यक्रमको शोभा र गरिमा बढाइ हामीलाई हौसला प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण नगर सभा सदस्य ज्यूहरु प्रति हार्दिक स्वागत गर्दै उच्च सम्मान र आभार प्रकट गर्दछु । योजना तर्जुमा प्रक्रियाका विभिन्न चरणहरुमा आफ्नो अमूल्य समय तथा राय परामर्श उपलब्ध गराउनुहुने नगर उप प्रमुख ज्यू, सम्पूर्ण वडा अध्यक्ष तथा सदस्य ज्यूहरु, कार्यपालिका सदस्य ज्यूहरु, विषयगत समितिहरुका पदाधिकारीहरु, राजनीतिक दलका नगर स्तरिय प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यूहरु, उद्योग वाणिज्य संघका प्रतिनिधिहरु, विभिन्न विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा प्रतिनिधि ज्यूहरु, संचारकर्मी मित्रहरु, विभिन्न वित्तीय संस्थाका प्रतिनिधिहरु ज्यूहरु, विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यूहरु, सुरक्षाकर्मी ज्यूहरु र स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको पाँचौ नगर सभालाई आजको यस अवस्था सम्म ल्याउन प्रत्यक्ष तथा परोक्ष रुपले सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरु एवं कर्मचारीहरुप्रति पनि हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

मुलुकको संक्रमणकालिन परिस्थितिका बावजुत स्थानीय तह निर्वाचन पश्चातको दुई वर्षको कार्यकाल सफलतापूर्वक सम्पन्न गराउन सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण नगरवासिहरुमा बधाई एवम हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । हामीले यो सभाको तयारी गर्ने सन्दर्भमा नगरसभाका सदस्य ज्यूहरु, कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु, विषयगत समितिका सदस्य ज्यूहरु,विषयगत विषेशज्ञ ज्यूहरु,नगरस्थित राजनैतिक दलका प्रमुख एवम प्रतिनिधि ज्यूहरु एवं सरोकारवालाहरु बाट प्राप्त भएका राय,सल्लाहा, सुझाव र परामर्शलाई समेत उचित स्थान दिएको व्यहोरा सम्मानीत सभामा अवगत गराउन चाहन्छु । हालका दिनसम्ममा जनताको सबैभन्दा नजिक रहेर कार्य सम्पादन गर्ने निकाय तथा सरकारको रुपमा स्थानीय तहहरु रहेकोहुंदा यस्तो संस्था प्रति जनताका धेरै अपेक्षा हुनुलाई स्वभाविक रुपमा लिने गरिन्छ र स्थानीय तह गठन र स्थापना गरिनुको मूल मर्म पनि यहि नै हो । उपलब्ध स्रोत साधनको सीमा, त्यसको वितरण र पुनः वितरण, समावेशी विकास र जनताको अधिकतम हितलाई सम्बोधन गर्दै स्थानीय प्रजातान्त्रिक अभ्यासको सुदृढीकरण गर्नु, सामाजिक शसक्तिकरण र समावेशीकरण मार्फत वञ्चितकरणमा रहेका वर्गको मूलप्रवाहीकरण गर्नु, स्थानीय स्तरमा रोजगारीका अवसरहरुमा वृद्धि गरी युवा जनशक्तिलाई स्वरोजगार तर्फ उन्मुख गराउनु ,निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई व्यवसायिकरण तथा आधुनिकिकरण गर्नु, उपलब्ध स्रोत साधनलाई उत्पादनशिल क्षेत्रमा प्रवाहित गर्नु, स्थानीय स्तरमा सुशासन प्रवर्द्धन गर्नु जस्ता विषयहरु हाम्रा आजका चुनौतीहरु रहेका छन् भने व्यापक जनसहभागिता, स्थानीय तह प्रति नगरवासीहरुको ऐक्यवद्धता, उत्साह, चिन्ता र चासो, स्थानीय स्तरमा राजनीतिक सहभागिता, सहकार्य राजनैतिक दलहरुको सुभबुभूपूर्ण समझदारी तथा विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरुको सहयोग, समन्वय र सहकार्य हाम्रा लागि अवसरहरु रहेका छन् । तसर्थ अवसरहरुको उपयोग मार्फत चुनौतीहरुको सामना गर्ने दिशामा हाम्रो ध्यान जान जरुरी छ र यसका लागि नगरपालिकाले आगामी दिनहरुमा समेत यस्ता अवसरहरुको निरन्तरताको अपेक्षा गरेको छु ।

मुलुक अहिले संघीय संरचना अन्तर्गत केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहको संरचनामा उभिएको कुरा नेपाली जनताद्वारा लेखिएको नेपालको संविधानले स्पष्ट गरेको र संविधानले नै स्थानीय तहको सरकारको परिकल्पना गरि सो को अधिकारको सूची पनि तय गरिसकेको छ । संघीय संरचना र स्थानीय तहको कार्यान्वयन संगै हाम्रा क्रियाकलाप पनि सोहि बमोजिम संचालन गरिनुपर्ने व्यहोरा हामी सबैलाई विधितै छ । यस नगरपालिकाको पांचौं नगरसभा समक्ष आगामी आ.ब. २०७६/०७७ का लागि तर्जुमा गरिएको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा म लगायत सिंगो स्वर्गद्वारी नगरपालिका परिवारलाई गौरव महसुस भईरहेको छ ।

विगत लामो समय देखि निर्वाचित जनप्रतिनिधि विहीनताको परिस्थितिमा पनि सर्वदलिय, सर्वपक्षिय प्रतिनिधिसंगको समन्वयमा सिमित स्रोत साधनको अधिकतम परिचालन गरि बहदो शहरीकरणको व्यवस्थापन तथा जनतालाई आधारभुत शहरी सेवा- सुविधा उपलब्ध गराउने काममा कुनै किसिमको कमी कमजोरी हुन नदिन सिङ्गो नगरपालिका परिवार जिम्मेवार भई निरन्तर प्रयासरत रहेकोले कर्मचारीहरु र नगरवासीहरुमा धन्यवाद टर्क्याउन चाहन्छु । यसका लागि स्थानीय बुद्धिजीवी, पेशागत संघ-संगठन, नागरिक समाज लगायत अन्य संघसंस्थाहरुले नगरपालिका र नगरवासीहरु विचमा रहेर सम्बन्ध सुत्रको रुपमा काम गरिरहेको कुरा हामी सबैलाई थाहा नै छ । निर्वाचित जनप्रतिनिधीहरु आएको छोटो समयमा पनि जनमुखी एवं जिम्मेवार राजनैतिक दलहरुको सहमती, समन्वय र सहयोगमा नगरपालिका आफ्नो घोषित लक्ष्य प्राप्तमा अविचलित रुपमा कार्यरत रहेको व्यहोरा निवेदन गर्न चाहन्छु । विशेषतः नीतिगत निर्णय र विकास निर्माणको सन्दर्भमा सृजित कठीन चुनौतिहरु सहजरुपमा व्यवस्थापन गर्न यस क्षेत्रबाट प्राप्त भएको सहयोग, सहकार्य एवं समन्वय मुलुक भरका लागि उदाहरणीय भएको व्यहोरा पुन यस सम्मानीत सभा समक्ष सगर्व स्मरण गराउन चाहन्छु ।

आदरणीय नगरसभा सदस्य ज्यूहरु,

नेपाल सरकारको मिति २०७३ फाल्गुण २२ गतेको घोषणानुसार साविकका कोचिवाङ्ग, स्वर्गद्वारी खाल, भिंंगु, सारी, गोठीवाङ्ग, वेलवास र वर्जिवाङ्ग गांऊ विकास समितिहरुलाई एकिकृत गरी स्वर्गद्वारी नगरपालिका स्थापना भएको हो । स्वर्गद्वारी नगरपालिका नेपालको प्रदेश नं. ५ अन्तर्गत प्युठान जिल्लामा पर्दछ । भौगोलिक हिसाबले ८२°४५' देखि ८२°५७'३०" पूर्वदेशान्तर २७°५३'३०" देखि २८°०३' उत्तरी अक्षांशमा अवस्थित रहेकोछ । करीब २२४.७० व.कि.मी.क्षेत्रफल रहेको यस नगरपालिकाको उत्तमा रोल्पा जिल्ला, पश्चिम तिर दाङ र रोल्पा जिल्ला र दक्षिणमा दाङ जिल्ला र माण्डवी गाउपालिका रहेकोछ । यसस्वर्गद्वारीको अधिकतम तापक्रम ३३.५ डिग्री सेल्सियस,न्युनतम तापक्रम ११.८ डिग्री सेल्सियस रहेको पाईन्छ । राष्ट्रिय जनगणना,२०६८ अनुसार स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ६,९६८ घरपरिवार रहेकाछन भने यस नगरपालिकाको जनसंख्या ३०,९४०रहेको छ जस मध्ये पुरुष ४१.३२प्रतिशत (१२,७८५ जना) र महिला ५८.६८ प्रतिशत (१८१५५जना) रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०६८को तथ्याङ्क अनुसार सबै भन्दा बढी जानजाती १२,०९७ जना(३९.१०%), दोस्रोमा वाह्मण क्षेत्री ६,७५३(२१.८३%) र तेस्रोमा दलित ४,५०१ (१४.५५%) हरुको बसोबास रहेको छ । नगरपालिकामा ९ वटा वडाहरु रहेका छन् । नगरक्षेत्रको रुपमारहेको यस स्वर्गद्वारी नगरपालिकामा ब्यापार,उद्योग,कलकारखाना, प्राकृतिक श्रोत तथा सामाजिक महत्वका क्षेत्रहरु रहेका छन् । आर्थिक,सामाजिक तथा पर्यटकीय विकासका प्रचुर सम्भावनाहरु बोकेको यो नगर तथा आसपासका क्षेत्रहरुमा बहदै गइरहेको बसोबासले

सडक, खानेपानी विद्युत, शिक्षा, स्वास्थ्य जस्ता शहरी सुविधाहरूको मागमा बढोत्तरी हुँदै गएको छ भने अर्को तिर अत्यावश्यक र आधारभुत शहरी सेवाहरू (सरसफाई व्यवस्थापन, दमकल सेवा, सडक बत्ती) को सुविधा उपलब्ध गराउन नसकिएको सन्दर्भमा आगामी आर्थिक वर्षमा फोहर व्यवस्थापन,सडक बत्ती जस्ता सेवालाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिने व्यहोरा सम्मानीत सभा समक्ष अवगत गराउन चाहन्छु र यसका लागि सरोकारवाला निकायहरूको साथ र सहयोगको अपेक्षा पनि गरेको छु । नगरपालिकाको द्रुततर विकासको लागि नीतिगत सुधार, सम्पूर्ण व्यवस्थापकीय क्षमता विकास, विकास साभेदारहरूको पहिचान र सहकार्यका माध्यमबाट दीर्घकालीन सोचका साथ हाम्रा योजना तथा कार्यक्रमहरू परिलक्षित हुनुपर्ने बेला आइसकेको तथ्य पनि यस अवसरमा अनुरोध गर्न चाहन्छु ।

आदरणीय नगरसभा सदस्य ज्युहरु,

जनताले आफ्नो आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने योजनाहरू आफ्नै सहभागितामा छनौट गर्न सक्नु भन्ने अवधारणा अनुरूप प्रत्येक वडावासीहरूको व्यापक सहभागितामा वडा स्तरिय योजना तर्जुमा भेला, विषयगत समितिहरूबाट पेश भएका राय सल्लाह र सुझावहरू, कार्यपालिकामा छलफल , विभिन्न सरोकारवाला विच अन्तक्रिया एवं छलफल गरी सहभागीतामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रियाका विभिन्न चरणहरू पार गरी तयार पारिएको आगामी वर्ष ०७६/०७७ को वार्षिक नगर विकास योजनाको प्रस्तावित नीती तथा कार्यक्रम विवरण सहित आज हामी अन्तिम चरणमा यहाँहरू सामु उपस्थित भएका छौ ।

यस नगरपालिकाले राखेको **“समृद्ध नगर, सुखी नगरवासी ”** भन्ने दीर्घकालीनसोच तथा दीर्घकालीन लक्ष्य र नीतिसँग सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रियाको माध्यमबाट छनौट भएका योजना तथा कार्यक्रमहरू बीच तादम्यता कायम गर्नु हाम्रा सामु चुनौतीको विषय बनेको छ ।

नगरपालिकाको मध्य भागमा भालुवाड - रोल्पा सडक रहेको, पर्यटन, कृषि तथा उद्योगको पर्याप्त सम्भावना रहेको, धार्मिक सांस्कृतिक पहिचान बोकेको, प्राकृतिक श्रोत र साधनको प्रचुरता भएको एवं स्थानीय कृषिउत्पादनको बजारीकरण गर्न सकिने आधार भएकोले विकासका लागि पर्याप्त सम्भावना भएको नगरको रूपमा रहेको छ । विगतका नीति, योजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट आर्थिक, सामाजिक र भौतिक पूर्वाधार विकासमा केही उपलब्धीहरू भएका छन् । त्यस्ता उपलब्धीहरूलाई दीगो र संस्थागत गरी दीर्घकालीन सोचका साथ योजना तथा कार्यक्रम बनाउन आवश्यक देखिन्छ । विकासको स्वामित्वबोध नहुनु, गैर योजनामा नयाँ टूयाक खोल्ने प्रवृत्ति, युवा श्रमशक्तिको विदेश पलायन, कृषिलाई व्यवसायिकरण नगरिनु, लघु, घरेलु तथा साना उद्योग ओभेलमा पर्नु, कृषी पेशालाई गौरवान्वीत पेशाको रूपमा स्वीकार नगरिनु, उत्पादन मूलक भूमिको खण्डिकरण, आवास तथा भूमिको बैज्ञानिक ढंगले उपयोग गर्न नसक्नु, प्राकृतिक श्रोत साधनको बैज्ञानिक उपयोग गर्न नसक्नु, शिक्षा र स्वास्थ्यमा पर्याप्त लगानी हुन नसक्नु, नैतिकता र आत्मउत्तरदायित्व कमजोर हुनु जस्ता समस्या तथा चुनौतीहरू हाम्रो सामु विद्यमान छन् ।

विकास र सेवा प्रवाहलाई निश्पक्ष र पारदर्शी तवरबाट नागरिक सामु पुऱ्याई स्थानीय सुशासनको प्रत्याभूत गराउन नगरपालिकाको भूमिका महत्वपूर्ण हुन्छ । नयाँ परिप्रेक्ष्यमा नागरिकका चाहनाहरूलाई परिपूर्ति गर्दै समृद्ध स्वर्गद्वारी नगर निर्माणमा हामी सबैको जोड रहनेछ । हामी सबैले चाहेको समृद्ध स्वर्गद्वारी नगर निर्माण गर्नका लागि नगरपालिकाले निम्नानुसारका दिर्घकालिन नीति र योजनाका साथ अगाडी बढ्ने लक्ष्य लिएको सम्मानित नगर सभा समक्ष राख्न चाहन्छु ।

यसै सन्दर्भमा हाम्रो नगरपालिकाले आगामी दिनमा अख्तियार गर्ने विभिन्न विषयगत क्षेत्रका क्षेत्रगत नीतिहरु यस प्रकार छन् ।

आर्थिक बिकास क्षेत्र

१. कृषिमा विविधकरण एवं ब्यवसायिकरणमा जोड दिइने छ ।
२. भौगोलीक सम्भाव्यता र निर्मित पुर्वाधारहरुलाई मध्यनजर गरी तुलनात्मक लाभप्रद बाली उत्पादनमा जोड दिइने छ
३. बढ्दो खाद्यान आयतलाई मध्यनजर गरी सिचीत एवं अन्य क्षेत्रमा बाली सघनतामा जोड दिने छ ।
४. नगरपालिका भित्र रहेका कृषिसँग सम्बद्ध निकायहरूसँग समन्वयात्मक रुपमा कृषि कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
५. स्थानियश्रोतको उपयोग र बिस्तारमा जोड दिइनेछ ।
६. स्वर्गद्वारी नगरपालिकालाई कृषिमा आत्मनिर्भर बनाउन **नगर प्रमुख कृषि आत्मनिर्भर कार्यक्रम** संचालन गरीने छ ।
७. निर्यातयोग्य एवं उच्च मुल्यवाली कृषि उपजहरुको उत्पादन तथा बजार प्रबर्द्धन कार्यक्रममा जोड दिइने छ ।
८. कृषि बिकासको मुल प्रवाहमा महिला , दलीत तथा विपन्न वर्गको पहुच बढाईने छ ।
९. नगर भित्र एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम संचालनार्थ आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
१०. युवा जनशक्ति लाई ब्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा आर्कषण गर्न युवालक्षित कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
११. बजार क्षेत्रमा भएको फोहोरलाई ब्यबस्थित गरी कौशीमा तरकारी खेती उत्पादन कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
१२. नगर क्षेत्र भित्र रहेका सहकारीहरुको क्षमता बिकास गरी उद्देश्य अनुरूप संचालनमा जोड दिइने छ
१३. सहकारी, बैङ्क तथा वितीय क्षेत्र मार्फत लगानी हुने कृषि कर्जा लाई सरलरुपमा कृषक माभ पुच्याउन विशेष कार्यक्रम संचालन गरीने छ ।
१४. कृषिउपज तथा पशुपंक्षीहरुमा प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने क्षती न्युनिकरण गर्न तथा कृषकको लगानीलाई सुनिश्चित गर्न कृषि तथा पशुविमा कार्यक्रमहरु सम्बन्धित निकायहरु सँग समन्वय गरी संचालन गरीने छ ।
१५. स्थानीय स्तरमा मौसम अनुसार आवश्यक पर्ने गुणस्तरयुक्त बीउ विजन, बोटबिरुवा र श्रोत सामाग्रीहरुको दिगो आपूर्तिको ब्यवस्थामा जोड दिइने छ । उन्नत जातका विउ र विरुवाहरु वितरण गरि कृषि उत्पादनलाई दोब्बर बनाउने रणनीति अख्तियार गरिने छ ।

१६.कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा परिमाणत्मक एवं गुणत्मक बृद्धिका लागि आवश्यक पर्ने कृषि उत्पादन सामाग्री तथा सेवामा कृषकहरुको पहुच बढाई सक्षम बनाउन पहल गरिने छ ।

१७.बहूदो बेरोजगारीलाई लक्षित गर्दै विविध क्षेत्रमा स्वरोजगारका अवसरहरु सिर्जनागर्नका लागि स्वरोजगारमुलक तालीम संचालन गरीने छ ।

१८.पछाडी पारिएका महिला दिदी बहिनीहरुका लागि उच्चम व्यवसाय तालीम प्रदान गरी उच्चम व्यवसाय मार्फत आर्थिक रुपमा सवल तथा सक्षम बनाईने छ । साथै सामाजिक , शैक्षिक तथा सांस्कृतिक सशक्तिकरण गर्दै नगरको आर्थिक तथा समग्र विकासमा महीला दिदी बहिनीहरुको सहभागीता गराउन प्रोत्साहन गरीने छ ।

१९.कृषि उपजलाई व्यवस्थित गर्न निश्चित क्षेत्र तोकी कृषिजन्य थोक बजार, खुद्रा बजार, फलफूल व्यवसायलाई व्यवस्थित गर्न निरन्तरता दिईने छ साथै ग्रामीण वडाहरुमा संकलन केन्द्र एवं बजार केन्द्र सञ्चालनका लागि प्रयास गरिने छ ।

२०.नगर क्षेत्रमा रहेका प्राकृतिक ऐतिहासीक क्षेत्रको पहीचान गरी पर्यटन पवर्द्धन गर्दै आर्थिक विकास गर्न जोड दिईने छ । स्वर्गद्वारी, सारीको भूवनोट, सिम्लेको रक गार्डेनलाई नगरकै प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा विकास गरिनेछ ।

२१.समग्र नगरको पर्यटन विकासका लागि विषयगत मन्त्रालयहरु सँग समन्वय गरी कार्यक्रमहरु संचालन गरीने छ ।

२२.नगर क्षेत्रममा रहेको प्राकृतिक श्रोत साधनहरुको वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन(IEE)गरी नदी तथा नदीजन्य उत्पादनहरुको उत्खनन् तथा व्यवस्थापन गरीने छ ।

२३.नगरपालीका भित्र रहेका ऐलानी, प्रति र सावर्जनीक जग्गाहरुमा मभौला तथा ठुला उद्योगहरुको स्थापनार्थ सो क्षेत्रको सम्भावना तथा Feasibility Study को कार्यलाई अगाडी बढाउन प्रदेश सरकार सँग समन्वय गरीने छ ।

२४ बहूदो जग्गा प्लटिङ्क कार्यलाई निरुत्साहीत गर्दै खेतीयोग्य जग्गा बाभो राख्ने कार्यलाई रोक्न आवश्यक कानूनहरु निमार्ण गरीने छ ।

२५. नगरक्षेत्रभित्र सहकारी खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहान गर्न विशेष कार्यक्रमहरु संचालन गरीने छ ।

२६. प्राकृतिक श्रोत साधन जैविक विविधताको संरक्षण सम्बर्द्धन एवं सदुपयोगका लागि दिगो तथा वातावरण मैत्रि कृषि कार्यक्रमहरु संचालनमा जोड दिईने छ ।

२७. नगर क्षेत्रभित्र रहेका सम्पुर्ण उद्योगी ब्यापारीहरुलाई करको दायरामा ल्याई बजार प्रवर्धनात्मक कार्यक्रम संचालन गरीने छ ।

२८.उपभोक्ताहरुलाई आवश्यक पर्ने गुणस्तरिय उपभोगका सामाग्रीहरु सर्वशुलभ मुल्यमा उपलब्ध गराउन बजार अनुगमन तथा गुणस्तर नियन्त्रणका कार्यक्रमहरु लाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गरीने छ ।

२९. बढ्दो दुध तथा मासुजन्य उत्पादनहरुको मागलाई सहज आपूर्तिको वातावरण बनाउन नगर क्षेत्र भित्र पशुपालन तथा बंगुर ,पाडा , बाख्रा तथा कुखुरा पालन व्यवसायलाई प्रोत्साहान गरिने छ साथै आधुनिक बधशालाको निर्माणको कार्य अघि बढाईने छ ।

३०. दुध तथा दुधजन्य पर्दाथको उत्पादन बढाउनका लागि कृत्रीम गर्भाधान लगायतका उन्नत नशल सुधारका कार्यक्रमहरु संचालन गरीने छ ।

३५ नगरपालीकालाई अन्डामा आत्मनिर्भर बनाउन लेयर्स कुखुरापालन व्यवसायलाई विशेष प्रोत्साहान गरिनेछ ।

३६ पशुपक्षी लगायतका खाद्यबस्तुहरुको आयत प्रतिस्थापन कार्यका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

संस्कृति सम्पदा, ललितकला, पर्यटन

- नगर क्षेत्रभित्रका पर्यटकीय एवं धार्मिक क्षेत्रलाई व्यापक प्रचार प्रसार गरी आन्तरीक तथा बाह्य पर्यटकलाई आकर्षण गरिनेछ ।
- स्वर्गद्वारी आश्रमलाई प्रमुख पर्यटकीय एवं धार्मीक क्षेत्र मानि त्यस आसपासका क्षेत्रहरुको समेत पहिचान गरि पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा विकास गरिने छ ।
- पर्यटन व्यवसायलाई व्यवस्थित र व्यावसायिक बनाउन स्वर्गद्वारी केवरकार संचालनको लागि विभिन्न पर्यटन व्यवसायि एवं नीजि क्षेत्रको लगानी मैत्री वातावरण तयार गरिने छ ।
- ग्रामीण क्षेत्रलाई होमस्टे संचालन गर्न विशेष प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- परम्परागत भाषा संस्कृति र भेषभुषा पर्वको संरक्षण गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- पर्यटन पूर्वाधार विकासमा जोड दिई स्वर्गद्वारी नगरपालिकालाई महत्वपूर्ण पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा विकास गरिनेछ ।
- माण्डवी नदीमा च्याप्टिङ्ग संचालनको लागि संघीय सरकार,प्रदेस सरकार तथा विभिन्न पर्यटन व्यवसायिहरुसंगको समन्वयमा कार्यअगाडी वढाईने छ ।

सामाजिक विकास क्षेत्र

शिक्षा

- स्वर्गद्वारी नगरपालिकालाई निशुल्क शिक्षा नगरपालिका घोषणा गरिनेछ । साथै वालवालिकाको समग्र विकासका लागि विद्यालय मार्फत अतिरिक्त क्रियाकलापहरुमा विशेष जोड दिईने छ ।
- विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर बृद्धि गर्न प्रत्येक वडाबाट माध्यामिक तहका विद्यालयका प्र अ संग निश्चित मापदण्ड र सुचक बनाई कार्यसम्पादन सम्भौता गरिनेछ । कार्य सम्पादनमा राम्रो नतिजा ल्याउने विद्यालय तथा शिक्षकलाई पुरस्कृत गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- नगरस्तरीय पुस्तकालय स्थापना गरिनेछ । क्रमशः प्रत्येक वडामा १/१ वटा पुस्तकालय स्थापना गर्दै लगिनेछ ।
- प्राविधिक शिक्षालाई जोड दिदै कम्तिमा १ वडामा १ वटा प्राविधिक शिक्षा दिने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- जेहेन्दार र गरिव विद्यार्थीलाई छात्रवृति प्रदान गरिनेछ । दुर्गमका जेहेन्दार विद्यार्थीलाई नमुना विद्यालयमा आवासिय अध्ययन गराउने व्यवस्था गरिने छ ।
- विद्यार्थी शिक्षक अनुपात मिलाउदै शिक्षक दरबन्दी मिलान गरिनेछ ।
- विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर तथा शैक्षिक पूर्वाधार विकासमा जोड दिइनेछ । आगामी दुइ वर्ष भित्र सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थी संख्या दोव्वर पारिने छ ।
- सबै विद्यालयमा शुद्ध पिउनेपानीको उचित व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- विद्यार्थीको सिकाई उपलब्धी परिक्षणका आवश्यक मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

खेलकुद

- खेलकुदले स्वस्थ तथा अनुशासित जनशक्तिको उत्पादन गर्दछ । यहि भावनालाई मध्यनजर गर्दै वडा तथा नगर स्तरमा विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता मार्फत खेलकुद विकासमा जोड दिइनेछ ।
- हरेक वर्ष नगरपालिकामा स्वर्गद्वारी नगर कप खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरि यसलाई संस्थागत ढंगले विकास गरिनेछ ।
- क्रमशः वडास्तरीय खेलकुद मैदान (रंगशाला) निर्माण गरिनेछ । नगर स्तरिय खेलकुद मैदान (रंगशाला) को स्तरोन्नती गरिने छ । विद्यालयमा खेलकुदका अतिरिक्त कृयाकलाप गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

स्वास्थ्य र सरसफाई तर्फ :

- आधारभुत स्वास्थ्य र सरसफाई नीति बनाई जनताको स्वास्थ्य/सरसफाई लाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ ।
- नगरका दुर्गम क्षेत्रमा निशुल्क घुम्ती स्वास्थ्य शिविर संचालन गरी स्वास्थ्य जाँच प्रति जनतालाई सजग गराइनेछ ।
- ८४ वर्ष कटेका वृद्ध वा आमाहरुलाई घरमै गई स्वास्थ्य उपचार गर्ने प्रबन्ध गरिने छ ।
- आगामी २ वर्ष भित्र पूर्ण सरसफाई युक्त नगर घोषणा गर्ने गरी क्रमशः टोल वडा सरसफाई घोषणा गर्न तह अनुरूपका क्रियाकलाप संचालन गरिनेछ ।
- महामारी रोगबाट जनतालाई जोगाउन पूर्व सावधानी र संरक्षणमा आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

- योग तथा आयुर्वेद उपचार पद्धतीलाई जोड दिइनेछ । नगरभित्र रहेका जडिबुटीको पहिचान गरी त्यसको उचित उपयोग गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ । आर्युरवेद औषधालयको विस्तार गर्दै लगिने छ ।
- यस नगरमा रहेको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई सेवा र सुविधामा वृद्धि गरि १५ सैयाको अत्याधुनीक र सुविधा सम्पन्न बनाउन केन्द्र र प्रदेश सरकार संग समन्वय गरिनेछ ।
- हाल रहेका स्वास्थ्य चौकी वाट हुने सेवा प्रवाह लाइ छिटो छरितो र गुणस्तरिय बनाउने कार्य गरिनेछ । साथै स्वास्थ्य चौकीलाई आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- यसै वर्षबाट एक वडा एक स्वास्थ्य चौकीको अवधारणा अनुसार सबै वडाहरुमा स्वास्थ्य चौकी तथा सहरी स्वास्थ्य केन्द्रहरु स्थापना गरि स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई जनताको घर नजिक पुर्याईने छ ।
- सरकारबाट उपलब्ध गराउदै आएका निशुल्क उपलब्ध गराउने औषधीहरु सबै स्वास्थ्य संस्थाहरु मार्फत अभाव हुन दिइने छैन ।
- सुर्तिजन्य तथा मदिराजन्य पदार्थको प्रयोगलाई नियन्त्रण गर्न सचेतना अभिवृद्धि लगायतका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

खानेपानी

- नगरभित्रका सबै खानेपानीका मुहान संरक्षण गर्न विशेष अभियान संचालन गरिनेछ । खानेपानीको स्रोत बचाउन उपयुक्त स्थानमा पोखरी निर्माण गरिनेछ । एक वडा एक रिचार्ज पोखरी अभियानलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- नगरभित्रका प्रत्येक घरमा स्वच्छ सफा र शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै एक घर एक धाराको अभियानलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- नगरभित्रका सबै खानेपानीको गुणस्तर परिक्षण गरी गुणस्तरीय खानेपानीमा जनतालाई आश्वस्थ गरिनेछ ।
- शहरका मुख्य स्थानमा स्वच्छ खानेपानी र सार्वजनिक शौचालयको व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै धेरै मानिसको आवत जावत हुने ठाँउहरुमा घुम्ती शौचालयको प्रबन्ध गरिने छ ।

लैंगिक नीति

- लैंगिक हिंसा मुक्त नगर बनाउन आवश्यक प्रवर्धनात्मक, उपचारात्मक र निरोधात्मक उपायहरु अवलम्बन गरिनेछ ।
- हिंसा पिडितहरुका लागि आपतकालीन उद्धारका लागि आपतकालिन उद्धार केन्द्र स्थापना गरि सञ्चालनमा ल्याईने छ ।
- महिला माथि हुने सबै प्रकारका हिंसाको अन्त्य गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- महिलाको क्षेत्रमा गरिने लगानी वृद्धि गर्दै लगिनेछ । महिलालाई रोजगारिमा प्राथमिकता दिइनेछ

- महिलाको क्षमता बृद्धि गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

बालबालीका/युवा/किशोरी

- नगर तथा वडास्तरमा बालक्लब, बालसंजाल र बाल संरक्षण समिति गठन गरिनेछ ।
- अनाथ तथा असहाय बालबालिकाको लागि आपतकालिन बाल उद्धार कोषको स्थापना र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सबै प्रकारको बाल हिंसा तथा बाल श्रमको निवारण गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- युवा वर्गलाई लक्षित गरी विभिन्न सिपमुलक तालिम संचालन गरी स्वरोजगारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- आगामी ३ वर्ष भित्र बालमैत्री नगर घोषणा गर्ने गरि कार्यक्रम अगाडि बढाइने छ ।

अपांगता भएका व्यक्ति

- नगरभित्र बन्ने सबै सार्वजनिक निर्माणका संरचनाहरूलाई अपांगमैत्री बनाउन नीति लिइनेछ ।
- अपांगको सीप र क्षमता विकास गर्न सीपमुलक तालिम संचालन गरिनेछ ।
- अपांगहरूको परिचयपत्रको व्यवस्था गरिनेछ ।

जेष्ठ नागरिक

- जेष्ठ नागरिक सञ्जाल गठन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक परिचय पत्रको व्यवस्था गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकहरूको आत्मसम्मान बढाउने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- जेष्ठ नागरिकको सीप युवा पुस्तालाई हस्तान्तरण गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

सामाजिक सुरक्षा/व्यक्तिगत घटना दर्ता

- आधुनिक प्रविधिमैत्री सामाजिक सुरक्षा र व्यक्तिगत घटना दर्ता अभिलेख व्यवस्थापनलाई अभूत प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ ।
- व्यक्तिगत घटना दर्ताको महत्व जनस्तरमा पुग्नाउन आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

गैर सरकारी संस्था

- नगरपालिका र गै.स.स.को समन्वय र साभेदारीमा सामाजिक परिचालन कार्यक्रम संचालन गरि सामाजिक परिचालन कार्यलाई अरु बढि मजबुद र विश्वासनीय बनाईने छ ।

- विकासका गतिविधिहरूलाई अभू प्रभावकारी बनाउन सामाजिक परिचालन कार्यमा गैर सरकारी क्षेत्रको क्षमतालाई प्रयोग गरिने छ ।
- सम्पूर्ण गैर सरकारी संस्थाहरूको कार्यक्रमलाई नगरपालिकाको मातहतमा ल्याई एक द्वार (One Door Policy) प्रणाली अन्तर्गत सञ्चालन गरिने छ ।

पिछडी पारिएका बर्ग, दलित, आदिवासी जनजाती :

- पिछडिएका वर्ग दलित आदिवासी जनजातीको हकहितको संरक्षण शसक्तिकरण गर्न नगरका सबै क्षेत्रमा पहुँच बृद्धि गर्दै लगिनेछ ।
- आदिवासी जनजातीको भाषा, धर्म संस्कृतिको संरक्षण, प्रचार प्रसार गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- दलित तथा पिछडिएका वर्गको परम्परागत पेशालाई संरक्षण गर्दै आधुनिक तथा व्यवसायीक बनाई आत्मनिर्भर गराइनेछ ।

पूर्वाधार विकास क्षेत्र :

१. नगरकेन्द्र र वडा केन्द्र जोड्ने सडकहरू स्तरोन्नती गरिनेछ । आगामी ३ बर्ष भित्र सबै वार्ड कार्यालयहरू जोड्ने सडक कालोपत्रे गर्न पहल गरिने छ ।
२. धार्मिक तथा पर्यटकिय क्षेत्रसम्म जाने बाटोलाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ ।
३. नगरसँग जोडिएको अर्को स्थानीय तह जोड्ने सडक निर्माणलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
४. प्रमुख सडकहरूको क्रमिक रुपमा लागत कट्टा गरिनेछ ।
५. नगरस्तरीय खेलकुद मैदानको आधुनिकीकरण गरिनेछ ।
६. नगरका गौरव आयोजनाहरू छनौट गरि निर्माणका लागि गुरुयोजना तयार गरी प्रदेश, केन्द्र सरकार तथा नीजि क्षेत्रसँग सहकार्य एवं समन्वय गरि संचालन गरिनेछ ।

नगर गौरवका योजनाहरू :

- १) स्वर्गद्वारी आश्रम परिक्रमा मार्ग
- २) सूचना प्रविधियुक्त पार्क जिमुरपाटा स्वर्गद्वारी न.पा.-४
- ३) खेलकुद मैदान स्वर्गद्वारी न.पा.-४
- ४) शान्तिपार्क दहचौर स्वर्गद्वारी न.पा.-८, वर्जिवाङ्ग

५) चाल्नेटार एअरपोट स्वर्गद्वारी न.पा.-८,वर्जिवाङ्ग ।

६) स्वर्गद्वारी नगरपालिकाको प्रशासनिक भवन

७) स्वर्गद्वारी केवलकार

८) लुंग्री माडी सिंचाइ आयोजना ।

९) सुकसुके शिलापार्क स्वर्गद्वारी न.पा.-९,सिम्ले ।

१०) कालिका पार्क स्वर्गद्वारी न.पा.-२

११) भू-वनोट दृष्य स्वर्गद्वारी न.पा.-५,सारी

८. बालवालीकाको क्षमता विकासको लागि बाल उद्यानहरु निर्माण गरिनेछ ।

९. योजना कार्यान्वयन कार्यतालिका बनाई लागु गरिनेछ, माघ मसान्तसम्म मात्र योजना सम्भौता गरि जेष्ठ मसान्तसम्म मात्र भुक्तानी दिने व्यवस्था कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।

१०. भवन निर्माण मापदण्डलाई समय अनुकूल परिवर्तन गरिनेछ, घना सहरी क्षेत्र र ग्रामीण क्षेत्रमा फरक फरक मापदण्ड बनाई लागु गरिनेछ ।

११. नगर क्षेत्र पुर्वाधार साभेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गरि नगरको विकासमा जनताको प्रत्यक्ष सहभागिताको सुनिश्चित गरिने छ ।

१२. नगरको छुट्टै भु उपयोग नीति बनाई लागु गरिने छ ।

१३. एकिकृत वस्ती विकासको नीति लिइने छ ।

१४. नमुना (नयाँ) शहर कार्यक्रम अन्तरगत यस नगरका समथर भू-भागका सडकहरुको स्तरउन्नती गर्नको लागि उक्त कार्यक्रमसँग समन्वय एवं सहकार्य गरिनेछ ।

वित्तिय व्यवस्थापन र राजश्व परिचालन

- नगरपालिकालाई संविधानतः प्राप्त भएको राजश्व संकलनका समग्र क्षेत्रलाई समेटेर राजश्व सम्बन्धि बृहत अध्ययन अनुसन्धान प्रतिवेदन तयार गरी आयका क्षेत्रहरु पहिचान गरिनेछ ।
- नगरको राजश्व संकलनको यथार्थ स्थिती र राजश्व संकलनको सम्भाव्यता अध्ययन गरि सरल कर प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- व्यवसाय कर स्थलगत रुपमा संकलन गरि बक्यौता असुली प्रकृत्यालाई अगाडी बढाइनेछ । राजश्व परिचालनको क्षेत्रमा कर्मचारी खटाई विशेष प्रोत्साहन कार्यक्रम ल्याईनेछ ।

- राजश्व संकलन प्रकृत्यालाई वडातहमा संस्थागत गर्न यसै आर्थिक वर्ष भित्र नगरको राजश्व संकलनको यथार्थ स्थिती र राजश्व संकलनको सम्भाव्यता अध्ययन गरि सरल कर प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- राजश्व संकलन प्रकृत्यालाई वडातहमा संस्थागत गर्न यसै आर्थिक वर्ष भित्र सफ्टवेयर मार्फत रकम लिने प्रणालीलाई सम्पूर्ण वडाहरुमा स्थापित गरी छिटो, छरितो र चुस्त दुरुस्त रुपमा सेवा प्रवाह गरिनेछ ।

संस्थागत सेवा प्रवाह र सुशासन

- संविधानतः स्थानीय तहको सरकारको जिम्मेवारी सम्पादन गर्न आवश्यक संस्थागत संरचना, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा समायोजन नयाँ प्रक्रिया अवस्थामा तदर्थ व्यवस्थापन अन्तर्गत आवश्यकताको आधारमा नगरकार्यपालिका, वडा कार्यालय लगायतका विषयमा शाखाको तहगत जिम्मेवारी बाँडफाँडको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- सबै वडामा सुविधा सम्पन्न वडा कार्यालयहरुको व्यवस्थापन गर्ने सन्दर्भमा क्रमशः वडा कार्यालयहरुको नयाँ भवन निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- जनप्रतिनिधीहरुको क्षमता विकास एवं अनुभव आदान प्रदानको लागि अन्तरनगरपालिका भ्रमण गरी शहरी सुशासन तथा विकासको लागि आवश्यक ज्ञान र सीपको विकास गरिनेछ ।
- कर्मचारीहरुलाई आवश्यक तालिम, प्रशिक्षणको माध्यमबाट मानव संशाधन विकास एवं क्षमता अभिवृद्धि गरी नागरिक प्रति सेवामुखी एवं जवाफदेही बनाउँदै लगिनेछ ।
- नगरवासीहरुको गुनासालाई वडा स्तरमा वडा सचिव र नगरस्तरमा गुनासो सुन्ने अधिकारी मार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- स्थानीय तहका विवादहरु स्थानीय तहमा नै समाधानका लागि बैकल्पिक व्यवस्थापनको रुपमा संचालनमा आएको मेलमिलाप पद्धतिलाई नगरपालिकाको न्यायिक समितिबाट सम्पादन हुने काममा आवद्ध गरी थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- परिमार्जित नागरिक वडा पत्र लागु गरि सेवाग्राहीहरुलाई उत्कृष्ट सेवा प्रदान गरि “**मुस्कान सहितको सेवा**” भन्ने अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- प्रविधीमैत्री सेवा प्रवाहलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक महत्वको सूचना उपलब्ध गराउन नागरिक सूचनाको हकलाई पूर्ण रुपमा प्रचलनमा ल्याईने छ ।
- स्थानीय तह गठन भएको दिनलाई स्थानीय दिवसको रुपमा मनाईनेछ ।
- आम नगरवासीहरुको सूचनाको हकलाई उच्च प्राथमिकता दिँदै नगरपालिका क्षेत्रमा संचालन गरिने विकास र सुशासनका गतिविधीलाई नियमित रुपमा नगरवासी समक्ष पुऱ्याउन एवं समग्र नगर विकास प्रक्रियामा आवश्यक सल्लाह सुझाव र प्रतिक्रिया प्राप्त गर्न सबैको पहुँच पुगोस भन्ने

अभिप्रायले स्थानीय एफ.एम. रेडियो मार्फत स्वर्गद्वारी नगर आवाज रेडियो कार्यक्रम नियमित प्रसारणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

- नगर कार्यपालिकाको क्रियाकलापलाई पारदर्शी, जवाफदेही,उत्तरदायि र मितव्ययी बनाउन नियमित रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, सार्वजनिक परिक्षण, खर्च सार्वजनिकरण जस्ता विधि र प्रकृत्यालाई नियमित बनाईनेछ ।
- सबै कर्मचारीहरुको कार्यपालिकाबाट कार्यविवरण (TOR) बनाई लागु गरिनेछ ।
- हरेक वर्ष नगर कार्यपालिकाबाट करदाता, कर्मचारी, संचारकर्मी लगायतका क्षेत्र विशेषमा योगदान गर्ने व्यक्तिहरुलाई पुरुस्कृत तथा सम्मान गरिनेछ ।
- आर्थिक वर्षको अन्तिम तीन महिनामा वार्षिक कार्यक्रम संशोधन गर्ने र विनियोजित बजेटको ५० प्रतिशत भन्दा बढि खर्च गर्ने प्रवृत्तिमा निरुत्साहित गरिनेछ ।
- नगरसभामा वार्षिक बजेट प्रस्तुतिसँगै वार्षिक खरिद योजना तयारीलाई अनिवार्य गरिनेछ,
- विकास योजनाहरुको ठेक्कापट्टा तथा सम्झौता निर्धारित समय भित्रै गरिने साथै विद्युतीय बोलपत्रलाई पूर्ण रूपमा प्रयोग गरिनेछ ।
- बेरुजु नियन्त्रण गर्न आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा र कर्मचारीको व्यवस्था गरिनुको साथै लेखा उत्तरदायी अधिकारीलाई जिम्मेवार तुल्याइनेछ ।
- गत आर्थिक वर्षका बेरुजुहरु क्रमशः फर्छ्यौट गर्दै लगिने छ । नगरपालिकाबाट असुल गर्नुपर्ने बेरुजुको बजेटमा नै व्यवस्था गरिने तथा अन्य संस्था, निकाय, व्यक्तिबाट असुल गर्नुपर्ने बेरुजु कडाईका साथ असुल गर्ने र नयाँ बेरुजु हुने अवस्थालाई निरुत्साहित गरि शुन्य बेरुजुको अवधारणा लागु गरि आर्थिक अनुशासन कायम गरिनेछ ।
- भष्ट्राचार विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गर्दै भष्ट्राचार गरेको पाईएमा नियमानुसार कडा भन्दा कडा कारवाही गरिनेछ ।
- वडा स्तरीय आयोजनाको अनुगमन तथा मूल्यांकन वडा अनुगमन समितिले र नगरस्तरीय योजनाको अनुगमन तथा मूल्यांकन नगर स्तरिय अनुगमन समितिबाट गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको गरिमामय अभियानहरु खुल्ला दिशामुक्त अभियान, पूर्ण साक्षर अभियान, पूर्ण खोपयुक्त/बालमैत्री अभियान, बातावरणमैत्री वडा घोषणा अभियान पूर्ण सरसफाइ अभियान, भान्सा भित्रको धुवाँ मुक्त अभियानलाई थप प्रभावकारी र पूर्ण रूपमा नियमन गर्न अनुगमन समिति गठन गराई नियमित अनुगमन गरिनेछ ।
- नगरकार्यपालिका अन्तरगतमा रहेका मर्मत सम्भारकोष, विपद व्यवस्थापन कोष, कर्मचारी कल्याणकारी कोषहरुको परिचालनका लागि आवश्यक कार्यविधी बनाईनेछ भने तयार भैसकेका ऐन,कानून,नियमावली तथा निर्देशिकाहरुलाई समयानुकुल संशोधन गरिने छ ।
- नगरक्षेत्र भित्र संचालन हुने तालिम कार्यक्रम, अभिमुखीकरण तथा क्षमता विकास कार्यक्रम, अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्यक्रम, प्राविधिक कर्मचारीहरुको फिल्ड भत्ता, पदाधिकारी तथा

कर्मचारीहरुको बैठक भत्ता लगायतका अन्य भत्ताहरुका लागि खर्च संचालन निर्देशिका तयार गरी एक रुपता कायम गरिनेछ।

- नगरपालिकाका राष्ट्रसेवकहरुको कार्य प्रेरणाका लागि सुपरिवेक्षकबाट नियन्त्रित हुने गरी मासिक रुपमा प्रोत्साहन स्वरुप अतिरिक्त समय समर्पण भत्ता उपलब्ध गराईनेछ।
- सुशासन स्थापनाको लागि आवश्यक कानून, नियम, विनियमावली, कार्यविधि आदिको निर्माण गरी Chain of Comand निर्माण गरिनेछ।

सूचना तथा प्रविधि :

- नगरपालिकाका सबै सूचनालाई वेबसाइट मार्फत प्रकाशन गरी सूचनामा नागरिकको पहुँच बढाइनेछ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्रका रेडियो पत्रपत्रिकाको प्रवर्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- नगरपालिकाको विकास प्रवर्धनमा योगदान पुऱ्याउने संचार माध्यम र संचार कर्मीलाई पुरस्कृत गर्दै लगिनेछ।
- नगरपालिकाका सबै अभिलेखलाई क्रमशः डिजीटलाईट गर्दै लगिनेछ।
- प्रविधि मैत्री सेवा प्रवाहलाई अवलम्बन गर्दै लगिनेछ।
- सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता, कायम गर्न नागरिक सुनुवाई, सार्वजनिक सुनुवाई, र जनतासंग मेयर कार्यक्रम, उप प्रमुखको कोसेली कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- स्वर्गद्वारी नगरपालिकाका विकास गतिविधि सेवा प्रवाह लगायतका विषयहरु समेटि हरेक ३ महिनामा स्वर्गद्वारी मुखपत्र प्रकाशित गरिने छ।
- सबै वडाहरुमा अप्टिकल फाईबर सहितको उच्च गतिको ईन्टरनेट पुऱ्याउन नीजि क्षेत्रसंग साभेदारी गरि योजना कार्यान्वयन गरिनेछ।
- नगरपालिकाका सबै शाखा तथा जनप्रतिनिधिहरुलाई एकै साथ सूचना प्रवाह हुने गरी “ई-सम्पर्क” को विकास गरिनेछ। सो को लागि जनप्रतिनिधि र कर्मचारी सबैलाई सूचना प्रविधिमैत्री गराईनेछ।
- नगरपालिकाको वेबसाईट, मोवाईल एप्स, एस.एम.एस. प्रणाली, फेसबुक पेज, ट्वीटर पेजलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गरी तत्काल सुभाब लिन र दिन मिल्ने पद्धतिको विकास गरिनेछ।
- नगरपालिकामा विद्युतिय सुशासनलाई आवश्यक पूर्वाधार, सूचना तथा प्रविधि कक्षलाई पूर्ण रुपमा आधुनिक बनाईनेछ।
- सबै वडा कार्यालयमा विद्युतिय हाजिरी (E-Attendance) तथा CCTV जडान तथा हेल्पडेस्क स्थापना गरि सेवाग्राहीमैत्री कार्यालयको रुपमा विकास गरिनेछ।
- यसै वर्षबाट नगरपालिकाको टोल फ्री नम्बर र अडियो नोटिस बोर्डको संचालन गरिनेछ।
- यसै वर्षबाट आर्थिक प्रशासन शाखालाई अनलाईन गरिएकोमा यसलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ।

- प्रत्येक सेवाग्राहीले कर तथा शुल्क तिरेको विवरण तत्कालै एस.एम.एस. बाट दिने प्रणाली लागु गरिनेछ ।
- अनलाईन कर तिर्ने प्रणाली (Online) को लागि आश्यक थालनी गरिनेछ ।
- घर नक्शा पास गर्ने प्रणालीलाई डिजिटल प्रणालीमा लगिनेछ ।
- नगरपालिकाका सबै पुराना तथा महत्वपूर्ण कागजातहरूलाई Digitalized गरि व्यवस्थित गरिनेछ ।
- सबै विद्यालयमा क्रमशः E-attendance को व्यवस्था गरिनेछ । नगरपालिका भित्र सबै विद्यालयमा एकै किसिमको Software मार्फत विद्यार्थी विवरण सहित प्रगति विवरण समेत अध्यावधिक गरिनेछ, साथै सबै विद्यालयहरूमा ई रिपोर्टिंगको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- नगरपालिका भित्रका सबै विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई लक्षित गरि समय समयमा विषयगत विज्ञ शिक्षकहरूबाट अनलाईनको माध्यमबाट विशेष कक्षा संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- यस नगरपालिकाका मुख्य मार्गहरूमा अन्तरगत मुख्य बजार क्षेत्रमा CCTV जडान गरिनेछ ।

आदरणीय नगर सभा सदस्यज्यूहरू,

सिमित श्रोत साधनले असिमित माग र बढ्दो आकांक्षा एकै पटक सम्बोधन गर्न नसकिने यथार्थतामा नगरपालिकालाई नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, दातृ निकाय, विभिन्न संघ संस्थाबाट प्राप्त हुने शसर्त तथा निशर्त अनुदान, ऋण तथा आन्तरिक आय एवं लागत सहभागीताको दायरा समेत मूल्यांकन गरि बजेट तर्जुमा गरिएकोछ ।

अब म आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ का लागि वार्षिक नगर विकास तर्जुमा गर्ने क्रममा अख्तियार गरिएका उद्देश्य तथा नीतिको आधारमा तयार गरिएको योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रस्तावित कार्यक्रमको अनुमानित आय व्यय प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आय			व्यय		
क्र.सं.	श्रोतको प्रकार	रकम रु.	क्र.सं.	खर्च शिर्षक	रकम रु.
१	संघीय सरकार वित्तिय समानिकरण अनुदान	१० करोड ७३ लाख	१	पूर्वाधार विकास तर्फ	५ करोड ४८ लाख ४२ हजार
२	संघीय सरकार राजश्व बाँडफाँड	९ करोड ८९ लाख	२	सामाजिक विकास तर्फ	३ करोड १९ लाख १८ हजार
	संघीय सरकार सशर्त अनुदान	१८ करोड ६९ लाख	३	आर्थिक विकास तर्फ	१ करोड ६७ लाख ३५ हजार
३	प्रदेश सरकार वित्तिय समानिकरण अनुदान	४३ लाख ३८ हजार	४	वन, बातावरण र विपद् व्यवस्थापन तर्फ	२२ लाख ५० हजार

४	प्रदेश सरकारको शर्त अनुदान	१ करोड १० लाख	५	संस्थागत सेवा तथा सुशासन तर्फ	१ लाख ५५ हजार
५	प्रदेश सरकार राजश्व बाँडफाँड	६४ लाख ५४ हजार	६	सशर्त अनुदान तर्फ संघीय सरकार	१० करोड ७३ लाख
६	प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान	२ करोड	७	प्रदेश सरकार अनुदान तर्फ संघीय सरकार	१ करोड १० लाख
७	सामाजिक सुरक्षा	७ करोड	८	प्रशासनिक खर्च	६ करोड
८	आन्तरिक श्रोत	१ करोड १७ लाख	९	सामाजिक सुरक्षा तर्फ	७ करोड

आदरणीय नगरसभा सदस्य ज्यु हरु,

उपरोक्त नीति तथा कार्यक्रम माथि यस सम्मानित सभामा उपस्थित हुनु भएका नगर सभा सदस्य ज्युहरुबाट प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सल्लाह र सुझावको अपेक्षा गरेको छु । नगरपालिकाको श्रोत क्षमता भित्रका आयोजनाहरुलाई यस वर्षको नगरसभा, वडा सभा,विषयगत समितिमा व्यापक छलफल गरी सन्तुलित र दीगो बनाउने प्रयास गरिएको छ । नगरपालिकाको उपलब्ध श्रोत र साधनले धान्न नसकेका योजनाहरुलाई क्रमश प्रदेश र केन्द्र सरकार समक्ष अनुरोध गर्ने निर्णय गरिएको छ ।

कुनै एक क्षेत्रको विकासले मात्रै समग्र नगरको सन्तुलित विकास हुन नसक्ने वस्तुगत तथ्यलाई मनन गर्दै, योजना तथा कार्यक्रम तय गर्दा सबै क्षेत्रलाई समेटने प्रयास गरिएको छ । यसबाट सबै क्षेत्रको सन्तुलित विकासमा टेवा पुग्न जाने विश्वास लिएका छौं भने अर्को तर्फ सिमित श्रोत र साधनलाई परिचालन गर्नुपर्दा श्रोत छरिन गएको भन्ने आलोचनाबाट मुक्त हुन पनि आगामी दिनमा थप श्रोत पहिचान र परिचालनलाई ध्यान पुर्याउनु जरुरी देखिएको छ । योजना तर्जुमा गर्नु मात्र महत्वपूर्ण विषय होइन, यसको लक्ष्य एवं उद्देश्यहरु प्राप्तीका लागि प्रभावकारी कार्यान्वयन, अनुगमन एवं मुल्यांकन जरुरी हुन्छ । यसका साथै आवश्यक क्षमता विकास, संस्थागत, नीतिगत, कार्यविधिगत सुधारका कार्यहरु समेत आवश्यक पर्न जान्छन् । यसको लागि आवश्यकतानुसार सरकारी, गैर सरकारी, नागरिक समाज, संचारकर्मी, उपभोक्ता समेतको संयुक्त सहभागितामा, सम्पादित कामको गुणस्तरको सुनिश्चितता, पारदर्शीता एवं उत्तरदायीत्व वहनमा थप टेवा पुग्ने विश्वास लिएका छौं ।

बजेट नीति तथा योजना तर्जुमाका शिलशिलामा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनु हुने नगर सभा सदस्य ज्युहरु,कार्यपालिकाका सदस्य ज्युहरु,विषयगत समितिका सदस्य ज्युहरु,नगरस्तरीय राजनैतिक दलका प्रतिनिधि ज्युहरु, उद्योग वाणिज्य संघका प्रतिनिधिहरु, साभेदार संस्थाहरु, गैससहरु, पत्रकारहरु, सामुदायिक तथा निजी क्षेत्र, सम्पूर्ण संघसंस्था लगायत योजना तर्जुमामा अहोरात्र खटिने नगरपालिकाका कर्मचारीहरुमा विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

हाम्रो आमन्त्रणलाई स्वीकार गरी आफ्नो कार्यव्यस्तताका बावजुद उपस्थित भई नगर सभाको गरिमा बढाई दिनु हुने सम्पूर्ण उपस्थित महानुभावहरुमा विशेष आभार प्रकट गर्दछु । आमा समुह, युवा समुह र उपभोक्ता समिति प्रति आफ्नो विकासमा आफै जुटनको लागि उच्च भरोसा गरिएको छ । भर्खरै

मात्र पाईला टेक्दै गरेको स्थानिय सरकारले सबै विषयको समाधान एकैपटक गर्न सकैन । श्रोत साधन र जनशक्तिको सिमिततालाई ध्यान दिदै रचनात्मक सुभाब दिन, गलत कार्य उपर समयमै खबरदारी गर्न र राम्रा कार्यहरुलाई प्रशंसा गर्न नगरपालिकाको ढोका यहाँहरुलाई सदैव खुला रहने छ ।

नगरबासीहरुको चौतर्फी मागलाई मध्यनजर गर्दै नगरपालिकाबाट सम्बोधन हुन नसकेका योजनाहरुलाई प्रदेश स्तर र केन्द्रस्तर बाट सम्बोधन होस भन्ने हेतुले आवश्यक पहलका लागि प्रदेश सभा सदस्य र व्यवस्थापिका संसदका माननीय सदस्यज्यू मार्फत अनुरोध गरिनेछ । यहाँहरु सबैबाट नगरको विकासको हरेक अभियानहरुमा सहभागिता, सुभाब र सहयोग निरन्तर प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु । अन्तमा यस नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्न प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रुपमा अमूल्य सुभाब र सहयोग उपलब्ध गराई सहयोग पुऱ्याउनु हुने सबै महानुभावहरु तथा निकायहरुमा आभार व्यक्त गर्दै हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

नगर प्रमुख
नेत्र वहादुर रोका क्षेत्री
२०७६ असार १०